

Aan het College van Burgemeester en wethouders van Leiden
Postbus 9100
2300 PC Leiden

Leiden, 14 januari 2020

Onderwerp: Zienswijze Bomenbond Rijnland (BBR) op de concept Gebiedsvisie Schipholweg Leiden ('Z/19/1373033 inspraak Gebiedsvisie Schipholweg', nr 1461457)

Geacht College,

Hierbij treft u aan de zienswijze van de Bomenbond Rijnland inzake de concept Gebiedsvisie Schipholweg.

Met deze gebiedsvisie worden de contouren waarbinnen bebouwing mogelijk is vastgesteld. Nog afgezien van de vraag naar de wenselijkheid uit stedenbouwkundig oogpunt van een bouwvolume waarin slechts ruimte overblijft voor smalle steegjes tussen hoogbouw, geven aanpak en inhoud van deze visie, waarin o.a. de platanen aan de Parmentierweg moeten wijken, ons aanleiding tot de volgende opmerkingen:

1. Ecologisch verband met andere gebieden?

Door de gekozen invulling van de Gebiedsvisie is het verwijderen van de platanen aan de Parmentierweg uitgangspunt geworden, zonder dat het ecologisch verband met andere (naastgelegen) gebieden bekeken of onderzocht is. Ook in deze Gebiedsvisie wordt het groen beoordeeld, zonder de omgeving en het grotere geheel daarbij te betrekken. Op andere naastgelegen kavels zoals Schipholweg 130 en de Ypenburgbocht zal sprake zijn van forse aantallen te kappen bomen.

De belofte van de Gemeente om een ecologisch netwerk op te stellen om de stadsnatuur te versterken (Kans nr 8, Groene Kanskaart) had hier zijn nut kunnen bewijzen; deze kans is helaas nog onbenut gebleven.

Onze zienswijze is dat het noodzakelijk is om bij elk bouwplan of gebiedsvisie te werken vanuit een integrale aanpak waarbij de ecologische aspecten in een ruimere context worden gezien dan alleen het beoogde bouwvlak.

2. Ecologisch onderzoek

Een ecologisch onderzoek is nog niet gedaan (dit in tegenstelling tot een windstudie, verkeerskundige overwegingen, akoestisch onderzoek en schaduwanalyse). Evenmin hebben we een advies van de stadsecoloog bij de stukken aangetroffen.

De Gebiedsvisie biedt echter alle redenen tot het doen van een ecologisch onderzoek:

- p 39 ' stevig in te zetten op vergroening'
- p 39 Spelregel: 'ontwerp integraal voor groen en biodiversiteit'
- p 11: convenant klimaatadaptief bouwen: doel het vergroten van biodiversiteit.

Belang Micropark Parmentierweg en aanwezigheid kauwenpopulatie:

De platanen aan de Parmentierweg bieden sinds een paar jaar onderdak aan een groep van meer dan 300 kauwen (alleen in het broedseizoen zullen het er minder zijn).

<https://youtu.be/V2D4SYt0EDk>

Kauwen verzamelen zich aan het eind van de dag en slapen in groepsverband in hoge bomen.

Net als alle andere inheemse vogels zijn kauwen bij wet beschermd. De Wet Natuurbescherming (art. 3.1.2) verbiedt ook het opzettelijk verstoren van rustplaatsen. De kauw is de meest getelde soort in het Meetnet Urbane Soorten, het landelijke telprogramma voor vogels in steden. Dat komt waarschijnlijk mede doordat het een opvallende vogel is die in groepsverband optreedt. Juist steden vervullen een belangrijke rol als habitat voor de kauw; liefst oude steden met veel groen en hoge bomen. Landelijk is het aantal kauwen op dit moment stabiel, na een daling in de jaren tachtig.

De gemeente heeft wel degelijk een zorgplicht voor deze intelligente, sociale vogels die helpen de stad schoon te houden.

Niet alleen de kauwen tonen aan dat de platanen aan de Parmentierweg een functie hebben voor de biodiversiteit in de stad; er wonen en foerageren ook vleermuizen (gewone dwergvleermuis vastgesteld op vrijdag 20-9-2019). Het park heeft dus waarde voor mens en dier. Bovendien heeft dit stukje groen in een versteende omgeving een verbindende functie tussen het groen aan de het Maredijksepolderpad en het groen rondom en voorbij het spoor.

Het micropark met juist grote, oudere bomen vervult daarnaast een juist zo belangrijke rol bij het tegengaan van het hittestress, wateroverlast en fijnstofvervuiling.

Onze zienswijze is dat de reeks studies die al wel gedaan zijn voor deze Gebiedsvisie moet worden uitgebreid met een gedegen ecologische analyse van de huidige en wenselijke toekomstige situatie.

3. Bomenfonds

In de Gebiedsvisie wordt het volgende opgemerkt over het Bomenfonds: 'ontwikkelingen dragen bij aan het Bomenfonds ten behoeve van een kwaliteitsinjectie in de openbare ruimte' (p42). 'Met dit fonds worden bomen van formaat toegevoegd.' (p43). Het gemeentelijke Handboek Openbare Ruimte schrijft voor dat allereerst moet worden ingezet op het behoud van bomen. Als dat (beargumenteerd) niet mogelijk is moet de optie van verplanten worden gezien. Als uiterste optie geldt de keuze voor kap, met storting in het Bomenfonds voor nieuwe aanplant van bomen op de bouwlocatie of in de nabije omgeving. Dat is dus een andere volgorde dan het hier gesuggereerde voordeel van kap, nl dat daarmee een extra bijdrage aan het Bomenfonds wordt gegenereerd. Of er later bomen van formaat zullen worden toegevoegd zal nog moeten blijken omdat tot heden de herplant uit het Bomenfonds ver achterblijft bij de aantallen kap en in het algemeen sprake is van een beduidend kleiner formaat bomen. Als het gaat om de platanen aan de Parmentierweg, lijkt de spelregel 'Ga zorgvuldig om met bestaande bomen en behoud ze waar mogelijk' (p. 43) direct al met voeten getreden. De mogelijkheid tot verplanten dient nog onderzocht te worden.

Onze zienswijze is dat de platanen aan de Parmentierweg behouden dienen te worden. Als dat duidelijk beargumenteerd niet kan moet de optie van verplanten worden onderzocht. Als ook deze mogelijkheid wegvalt moet naast storting van de taxatiewaarde in het Bomenfonds meteen onderzocht worden waar compensatie met nieuwe aanplant mogelijk is.

4. Mogelijkheden voor groen?

De Gebiedsvisie bevat slechts opties voor groene zones zonder concrete invulling;

- '... wordt ruimte vrijgespeeld voor een rijk scala aan pocketparks, pleintjes en kleinere klimaatadaptieve groenstructuren' p. 39
- 'mogelijkheid voor groen' p 50
- potentiële vergroening p. 51
- mogelijke vergroening parkeerterrein GGD (p.50) Dit betreft echter private grond.
- In alle straten zijn bomen ingetekend: betekent dit ook dat in alle straten bomen geplant kunnen worden? Is er voldoende ruimte voor groei in hoogte/breedte en voldoende diepte voor wortels, mede gezien ondergrondse bekabeling?
- 'Door het afsluiten van de Parmentierweg op de kruising Schuttersveld/Dellaertweg ontstaat hier ruimte voor groencompensatie' p. 50

Nergens worden concrete groene zones ingevuld. Vooralsnog lijkt de gebiedsvisie per saldo te resulteren in verlies van groene ruimte (*groene daken en verticale tuinen daargelaten*). Het is bij voorbaat al de vraag of de gestelde spelregels wel kunnen worden nageleefd: p 41 'Het gebied moet geschikt blijven voor soorten die nu in het gebied voorkomen' p 43 'Ga zorgvuldig om met bestaande bomen en behoud ze waar mogelijk' 'Gekapte bomen dienen 1 op 1 gecompenseerd te worden' 'kijk waar mogelijk naar compacte vergroening zoals Tiny Forests of postzegelparken'.

Onze zienswijze is dat het onjuist is te werken met suggesties voor aanvullingen of compensaties op buiten de projectzonering gelegen gebieden die bovendien niet in eigendom van de gemeente zijn en waarbij geen enkele garantie voor uiteindelijke realisatie wordt gegeven.

5. Natuur uitsluitend ten dienste van de mens

De voorgestelde maatregelen tot vergroening (klimaatadaptatie, verminderen hittestress, bomen langs de autoweg zorgen voor fijnstofverbinding, CO₂) dienen uitsluitend de mens.

Onze zienswijze is dat het vergroten van de biodiversiteit (een van de afspraken) meer behelst dan dienstbaarheid aan de mens en dat de tekst van de Gebiedsvisie moet worden uitgebreid met een aparte paragraaf met aandacht voor de waarden van het gebied voor de natuur zelf.

Leiden bungelt onderaan de ranglijst van groenste gemeenten zoals opgesteld door de Universiteit van Wageningen in 2014. De gebiedsvisie getuigt niet van concrete ambitie om deze bedenkelijke positie ook maar een klein beetje te verbeteren.

Indien nodig graag tot nadere informatie bereid,

A.Korevaar
Voorzitter Bomenbond Rijnland
Eijmerspoelstraat 40, 2334 BX, Leiden